

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Bakalářská práce

**HISTORIE ZÁKLADNÍ ŠKOLY V JAROŠOVĚ NAD NEŽÁRKOU V LETECH
1918-1992**

Autor práce: Martina Koudelková

Vedoucí práce: doc. ThDr Rudolf Svoboda, Th.D.

Studijní program: Pedagogika volného času

Forma studia: Prezenční

2021

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Datum

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce doc. ThDr. Rudolfu Svobodovi, Th.D. za pochopení, podporu, trpělivost, rady a hlavně čas, který ochotně mé práci věnoval. Také bych chtěla poděkovat Mgr. Martině Plášilové za poskytnuté kroniky a vstřícný přístup.

OBSAH

Úvod.....	1
1 Stručně k dějinám obce Jarošova nad Nežárkou	3
1.1 Jarošov nad Nežárkou od vzniku do roku 1945	3
2 Dějiny vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou od počátku do roku 1914.....	10
3 Vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou od roku 1918 do roku 1938.....	13
3.1 Učitelství sbor a výuka	13
3.2 Žáci.....	15
3.3 Pravidelné školní akce a mimořádné události.....	16
3.4 Úpravy a opravy budovy školy	18
4 Vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou v letech 1939–1967	19
4.1 Učitelství sbor a výuka	19
4.2 Žáci.....	21
4.3 Pravidelné školní akce a mimořádné události	22
4.4 Úpravy a opravy budovy školy	22
5 Vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou v letech 1968-1992.....	24
5.1 Učitelství sbor a výuka	24
5.2 Žáci.....	26
5.3 Pravidelné školní akce a mimořádné události	27
5.4 Úpravy a opravy budovy školy	28
Závěr	29
Seznam použitých zdrojů.....	31
1. Literatura.....	31
2. Elektronické zdroje	31
3. Prameny	31
Seznam zkratek	33

Abstrakt..... 34

Abstract..... 35

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je historie základní školy v Jarošově nad Nežárkou v letech 1918-1992. Toto téma jsem si zvolila z důvodu své docházky na základní školu v Jarošově nad Nežárkou a celkový blízký vztah k samotné obci. Cílem bakalářské práce je přiblížit čtenáři místní školu v Jarošově nad Nežárkou od jejího vzniku až po současnost, konkrétně se blíže zaměřit na školu ve 20. století. Pro dosažení svého cíle jsem přečetla veškeré kroniky školy.

Při zpracování bakalářské práce byl důležitý kritický pohled na prameny, ze kterých jsem čerpala. Snažila jsem se vybrat pouze důležité informace, přičemž jsem brala kriticky v úvahu také ideologické pozadí toho, o čem autoři kronik psali.

Ve své práci také zmiňuji dějiny Jarošova nad Nežárkou, které jsem čerpala z kroniky a doporučené literatury od místní knihovnice Mileny Kodýmové. Mezi doporučenou literaturu patřily *Kroniky obce Jarošova nad Nežárkou I. a II. díl* od autora Jana Muka. Dále jsem využila zajímavé zmínky z knihy *Báje a pověsti*, konkrétně pověst *O rytíři Jarošovi* od Jana Muka. Také jsem čerpala informace z brožury *Za krojem a tancem do Jarošova nad Nežárkou*, kterou si nechala vydat samotná obec. Brožura krásně popisuje vznik a tradici místní krojové skupiny a historii obce. Dalším mým důležitým zdrojem byla webová stránka obce, kde jsem se dočetla o obecných informacích, které jsem mohla později více rozvinout.

Hlavním zdrojem mé bakalářské práce jsou především školní kroniky. Tyto kroniky nejsou v tištěné podobě a poskytla mi je paní ředitelka základní školy, Martina Plášilová. Kroniky jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Jindřichově Hradci. Měla jsem k dispozici celkem pět kronik o škole. Nejvíce informací mi přinesly kroniky: *Školní kronika Jarošov nad Nežárkou z let 1915-1939*, *Školní kronika Jarošov nad Nežárkou z let 1940-1945* a *Školní kronika Jarošov nad Nežárkou z let 1945-1967*. Autoři těchto kronik byli povětšinou řídicí učitelé školy. V některých kronikách nalezneme podpis řídicího učitele, jiné zůstávají bez podpisu. S informacemi, které jsem získala ze školních kronik jsem pracovala především s rozvahou, kdykoliv to bylo možné, snažila jsem se o ověření daných informací.

Informace zjištěné především z archivních pramenů určily strukturu mé bakalářské práce. Obsah práce je rozdělen do pěti kapitol, ze kterých se tři hlavní zaměřují na

obecnou školu. Kapitoly jsou řazeny chronologicky za sebou a dále se rozdělují podle témat.

V úvodní kapitole popisují obec Jarošov nad Nežárkou v současnosti. Poté se zaměřují na dějiny obce, od jejího počátku až do roku 1945. Kromě historických událostí se zde snažím popsat veškerý život v obci, který nějak souvisí s místní školou.

Druhá kapitola se týká dějin vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou do roku 1914, kdy začíná 1. světová válka. V této kapitole nastiňuji úzký vztah mezi farou a školou v obci. Dále zde popisují důležité letopočty a události související s obcí. V kapitole uvádím změny, které s sebou 1. světová válka přinesla a jaký měla dopad na místní školu, celkově i život v obci.

Poté následují další tři kapitoly, které popisují místní obecnou školu, která se později mění na národní a základní. Zaměřila jsem se na konkrétní období a to, 1918-1938, 1939-1967 a 1968-1992. Každá z kapitol je dále rozdělena na další čtyři až pět podkapitol. Ve zmíněných podkapitolách popisují akce a besídky školy, úpravy a opravy budovy školy, žáky, učitelský sbor a výuku.

Při tvorbě práce jsem využila metody přímou, synchronní a komparativní.

1 STRUČNĚ K DĚJINÁM OBCE JAROŠOVA NAD NEŽÁRKOU

Obec Jarošov nad Nežárkou se nachází zhruba sedm kilometrů severovýchodně od Jindřichova Hradce. Obec leží v západní části Českomoravské vrchoviny. V okolí se nachází široká údolí, která jsou charakteristickým rysem pro tuto oblast, dále mnoho rybníků, vodních toků, ale také mokřadů. Za nejvyšší bod se považuje Němcův kopec, který vyčnívá nad Zdešovem. Tímto územím protékají říčky Kamenice a Žirovnice, které ústí do již známější řeky Nežárky. Území obce je velmi rozsáhlé a rozkládá se na 2771 hektarech. Kromě Jarošova nad Nežárkou zahrnuje toto území ještě katastry obcí Kruplov, Matějovec, Lovětín, Nekrasín, Hostějoves, Pejdlova Rosička a Zdešov. K 1. 1. 2020 v tomto katastrálním území žilo 1094 obyvatel, přičemž nejvíce obyvatel žilo přímo v Jarošově nad Nežárkou.¹ Obec je velmi dobře přístupná dopravě. Nachází se na silniční trase Jindřichův Hradec – Kamenice nad Lipou. Obcí prochází také dvě železniční tratě. Širokorozchodná trať Jihlava – Veselí nad Lužnicí, která má zastávku v Jarošově nad Nežárkou a úzkokolejná trať Jindřichův Hradec – Obrataň, která má zastávky v Lovětíně, Nekrasíně a v Dolní Radouni, jež jsou území nacházející se také v katastru obce. Typický obraz krajiny tvoří původní usedlosti, křížky, boží muka nebo například významné pamětní stromy a stromořadí.²

1.1 JAROŠOV NAD NEŽÁRKOU OD VZNIKU DO ROKU 1945

Jarošov nad Nežárkou má bohatou historii. Nejstarší počátky obce bohužel nejsou věrohodně písemně doloženy, tudíž přesně nemůžeme určit, v jakém roce Jarošov vznikl. Název obce bývá spojován se jménem rytíře Jaroše, který byl majitelem tvrze. V kronikách se můžeme dočíst o dřívějších názvech Jarošova, a to Jaressov, Jarrisov a Jerischau německy.³ Jarošov nad Nežárkou pravděpodobně patří k nejstarším obcím na Jindřichohradecku a je zcela možné, že existoval již před příchodem Vítkovců kolem roku 1184. Důkazem je jeho výhodná poloha na křižovatce důležitých cest, kamenný most, který zde můžeme přejít dodnes a kostel sv. Prokopa s románskými a gotickými stavebními prvky. Obec byla taktéž svědkem křížové výpravy v roce 1340. Ta byla vedena proti sektě Valdenských, jež působila ve dva kilometry vzdáleném Bednárci.

¹ Český statistický úřad: [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <https://www.czso.cz/esu/czso/domov>.

² Obec Jarošov nad Nežárkou: *Jarošov nad Nežárkou* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <http://www.jarosov.cz/uvod.php>.

³ KODÝMOVÁ, M. a kol., *Báje a pověsti: a čtyři pověsti nově sepsané*. Jindřichův Hradec: EPIKA, 2014. ISBN:978-80-87435-60-1, s. 88-89.

Některá setkání této sekty se odehrávala i v Jarošově, ve dvoře nedaleko dnešní tělocvičny. Valdenští jsou první kacíři, kteří se uchytili v Čechách. Po událostech, které měli na svědomí Valdenští, vyhlásil Benedikt XII. 6. března 1340 křížovou výpravu. Vést jí měl Oldřich z Hradce, neboť k jeho panství v té době patřil i Jarošov. Zde se našlo také několik vyznavačů této sekty, jednalo se většinou o německé obyvatele. Je to také první písemná zmínka a důkaz existence obce Jarošov. Valdenské hnutí na Hradecku mělo ale i kladné dopady. Vrchnost poté více dbala na duchovní život poddaných.⁴

V roce 1359 je zaznamenána první zmínka o faráři, který zde působil na místní fáře. V roce 1558 nastoupil na zdejší faru Tomáš Rešl, což byl jediný kněz podobojí v celé historii fary. Mimo to má Tomáš Rešl své místo i v českém písemnictví a byl velmi znám svou literární činností. Rešl je autorem dvoudílného latinsko-českého a česko-latinského slovníku, který byl určen především pro české školy. Během působení v Jarošově také napsal své další významné dílo Výklad řeči Jesu Syracha. Kniha je velmi cenným pramenem pro poznání mravů tehdejší společnosti.⁵

I Jarošov postihla třicetiletá válka. Díky své snadné dostupnosti byl Jarošov odpočinkovým místem pro přesunující se vojska, bohužel na škodu místním sedlákům, neboť vojska museli zásobovat potravinami a pivem. Podobně jako na celé Čechy, tak i na Jarošov dopadly důsledky třicetileté války. Jednalo se především o úbytek obyvatelstva, v Čechách to činilo téměř jednu třetinu obyvatelstva. Dále se jednalo o klesající hodnotu peněz a zvyšování ceny potravin. Válka skončila uzavřením vestfálského míru v roce 1648, bohužel vojenské transporty, požáry a pohromy sužovaly Jarošov i nadále.⁶

⁴ MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou I.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s. 9-16.

⁵ Obec Jarošov nad Nežárkou: *Jarošov nad Nežárkou* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <http://www.jarosov.cz/uvod.php>.

⁶ MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou I.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s. 45-48.

Dalším významným datem pro Jarošov byl rok 1658. Šlechtic Ferdinand Vilém Slavata udělil tohoto roku rychtám na hradeckém panství pečetě se znaky. Jarošovská rychta, která patřila pod panství Slavatů, zde dostala do své pečeti část slavatovského erbu, což je vpravo hledící medvěd držící korunovanou přilbici, pod kterou je letopočet 1658 a kolem mince je nápis “Peczet Rychty Jarossowsky 1658”. Tento výjev můžeme zaznamenat i na dnešním oficiálním obecní znaku. O rok později Jarošov postihla katastrofa v podobě obrovského požáru. Dříve byly v obci všechny selské domy propojeny a vystavěny ze dřeva, střechy byly slámové. Po této nehodě se výrazně změnil vzhled Jarošova, většinu dřevěných obydlí nahradily zděné stavby. Pro nás důležitým letopočtem je rok 1699, kdy zde začala fungovat škola.⁷

Ačkoliv do 19. století toho není příliš mnoho známo, od 2. poloviny 19. století máme podrobnější informace o rozvoji obce. Jednou z novinek byla školní kronika, která se začala psát v roce 1893. Rozvoj obce v 2. polovině 19. století započal 2. ledna 1886, kdy spolek Štítný předal obci Jarošov 100 svazků knih. Tímto činem vznikla veřejná knihovna, ze které byly podle záznamů už 13. ledna téhož roku vypůjčeny první knihy, čímž i započala její činnost. Dnes se knihovna jmenuje Pravdova a je jedním z nejdůležitějších míst pro konání většiny kulturních akcí menšího charakteru (besedy, představení mateřské školy a dramatického kroužku). Knihovna nese název podle příběhu jejího patrona, kněze Františka Pravdy z Nekrasína. Rok 1886 byl pro Jarošov velmi významným, kromě knihovny byl zde také založen sbor dobrovolných hasičů, z důvodu častých požárů. Sbor měl původně 25 členů.⁸

Rozvoj obce pokračoval i nadále, v roce 1887 zde byla postavena nádražní budova. Trať vedla z Veselí nad Lužnicí až do Jihlavy. Byl to důležitý dopravní prostředek pro místní obyvatele.⁹ V roce 1890 byla zřízena pošta, o 11 let později četnická stanice a v roce 1920 vznikla tělovýchovná jednota Sokol, jejíž členové si o rok později postavili sokolovnu. Tato provizorní budova sloužila plných 70 let, až v roce 1991 ji nahradila moderní tělocvična.¹⁰

⁷ MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou I.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s.48-59.

⁸ Obec Jarošov nad Nežárkou: *Jarošov nad Nežárkou* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <http://www.jarosov.cz/uvod.php>.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Tamtéž.

O další rozvoj obce a zlepšení životních podmínek obyvatelstva se zasadil Spořitelní a záložní spolek v Jarošově, který byl lidově zvaný „Kampelička“. Tímto zvláštním jménem byl spolek nazván k uctění památky prvního průkopníka vesnických peněžních ústavů Františka Cyrila Kampelíka. Kampelička byla založena v roce 1898 na popud starosty obce Františka Fencla. Dříve se uskutečňovala sezení v bytě starosty Fencla, později se přesunula do místnosti, která velmi rychle nestačila vzrůstajícímu počtu členů. Tudíž v roce 1913 Kampelička postavila vlastní dům, kde se nacházely nové úřadovny. Kromě úřadoven Kampeličky zde byla také četnická stanice, poštovní úřad a automatická telefonní ústředna. Kampelička umožňovala díky svým levným a lehkou dosažitelným úvěrům hospodářskou aktivitu občanů. Umožňovala založení vlastní živnosti, či vylepšení hospodářství občanům, kteří nebyli příliš majetní. Kampelička též podporovala všechny společenské snahy, nakupovala hnojiva a další hospodářské potřeby, podporovala veškeré kulturní, národní, a humánní akce. Jedině za pomoci Kampeličky a jejích levných úvěrů bylo možno zřídit mlékárnu, vylepšit elektrizaci obce, vystavět společný vodovod. Kampelička také v budoucích letech podporovala místní obecnou školu svými dary. Dary byly většinou využity na koupi psacích potřeb a školních pomůcek pro chudší žáky.¹¹

První světová válka zasáhla místní obyvatelstvo převážně hospodářsky, jelikož bylo povinné dodávat zemědělské plodiny vojsku. Jako při předchozích válkách byli v Jarošově ubytováni vojáci. Dalším problémem bylo neúměrné stoupaní cen, které bylo pro obyvatelstvo zničující, častokrát byly ceny až čtyřikrát vyšší než ceny původní. Dále jsou i záznamy o odvozech mužů do války, kdy na konci roku 1916 bylo v Jarošově 13 statků bez mužských sil. Místo mužů musely na polích pomáhat děti z místní školy, které byly ochuzeny o vyučování. Na bojištích světové války padlo ve vojenské službě celkem 20 jarošovských vojáků. Proto 28. září 1929 byl na počest padlým vojákům z první světové války odhalen pomník, který se nachází v parku před budovou školy.¹²

Od 16. do 22. února roku 1930 se konalo v Jarošově sčítání lidu. Na starost to měl řídící učitel Rudolf Emmer. Z výsledků sčítání se dozvídáme nejen počet obyvatel v Jarošově, který činil 607 lidí, ale také informaci o tom, že 497 obyvatel vyznávalo

¹¹ MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou II.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s. 88-91.

¹² Tamtéž, s. 66-68.

Římskokatolickou církev, 31 lidí církev Československou, 4 občané vyznávali Českobratrskou církev a celkem 75 lidí bylo bez vyznání.¹³

Dne 23. 6. 1923 bylo po dlouhých devíti letech od podané žádosti v roce 1914 změněno výnosem ministerstva vnitra jméno obce Jarošov na Jarošov nad Nežárkou, které se používá dodnes. Žádost byla podána z důvodu časté záměny s jinými obcemi, které nesly stejné jméno.¹⁴ V první polovině 20. století v letech 1939–1941 učinila z Jarošova nad Nežárkou proslulou obec Jarošovská věhlasná krojová družina Anny Skálové a Josefa Mikla. Tato družina se výrazně podílela na záchraně, v kraji obvyklého blatského kroje a přispěla i k jeho popularizaci na veřejnosti. Skupina taktéž po dlouhá léta udržovala lidové tradice a zvyky. Celé Jindřichohradecko je pouze okrajovou částí Blat, ovšem díky zápalů svých členů a zakladatelů Jarošovské krojové skupiny, bylo ve čtyřicátých a padesátých letech 20. století, centrem dění blatské kultury. Blatské kroje z Jarošova nad Nežárkou patří mezi ty nejzdobnější. Po roce 1923 se stala péče o lidové umění hromadnou zálibou, která se ujala i v Jarošově a v roce 1939 zde bylo už 90 krojů. Vytvořila se zde skupina, která se snaží navázat na tradice družiny z první republiky „Krojové družiny z Jarošova nad Nežárkou“. Vlasta Nejedlá, která je dcerou zakladatele Josefa Mikla, přivedla svá vnoučata, kroje oblékli potomci těch, kteří v nich vystupovali dříve a Krojová družina byla obnovena.¹⁵

V roce 1939 bylo všem obcím nařízeno, aby si zakoupily a vyvěsily říšské vlajky s hákovým křížem. Tudíž i Jarošov nad Nežárkou si musel vlajku zakoupit a vyvěsit ji před protektorátní. Rok 1939 byl pro Jarošov plodným rokem.¹⁶ Ještě téhož roku v říjnu se na schůzi schválila koupě pozemku pro novou budovu školy. O rok později přijeli do Jarošova redaktoři z Českého rozhlasu a navázali s místní krojovou družinou spoluprací, která sjednávala natáčení národopisných scén v Praze. Taktéž měla mít družina představení v Lucerně. Další událostí pro český národ byla v dubnu roku 1940 tzv. sbírka

¹³ SOkA Jindřichův Hradec, *Památné zápisky školy a obce Jarošovské 1893-1915*. Jarošov nad Nežárkou, 1893, Nepublikovaný rukopis, s.21,22 (dále již jen Kronika školní 1893-1915).

¹⁴ Obec Jarošov nad Nežárkou: *Jarošov nad Nežárkou* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <http://www.jarosov.cz/uvod.php>.

¹⁵ BĚHALOVÁ, Š. a kol., *Za krojem a tancem do Jarošova nad Nežárkou*. Obec Jarošov nad Nežárkou, 2008. ISBN:978-80-86227-33-7, s. 3-12.

¹⁶ SOkA Jindřichův Hradec, *Pamětní kniha obce Jarošova nad Nežárkou 1938-1970*, s. 5 (dále již jen Pamětní kniha 1938-1970).

kovů. Tato sbírka byla vyhlášena jako dar k narozeninám Adolfa Hitlera, z Jarošova bylo odvezeno celkem 108 kg železa.¹⁷

V roce 1941 vydala obec Jarošov nad Nežárkou na vlastní náklady dvoudílnou kroniku obce. Kroniku sepsal profesor Jan Muk. Ten kroniku po částech zveřejňoval v týdeníku „Zájmy česko-moravské Vysočiny“. Tento týdeník byl později bohužel Němci zastaven a přestal se vydávat. Později byl v obci zrušen i Sokol, v červnu roku 1941 v Sokolovně začali ubytovávat vojáky. Vojáci nepřinesli obci nic dobrého, byli pouze další zátěží pro místní občany. Zavřením Sokolovny začal upadat kulturní život v obci, tudíž se občané snažili více číst a navštěvovat knihovnu. Bohužel ani knihovna nezůstala bez omezení této doby. Z knihovny byly vyřazeny knihy tzv. zakázaných autorů, to vše na rozkaz Němců. Tyto knihy byly díky rychlému zásahu knihovníka uschovány v bednách na četnické stanici. Druhá světová válka měla na tehdejší občany Jarošova velký dopad. Kromě zásobování vojska, ubytování vojáků a odchodu mužské síly do války se konaly různé sbírky. Mimo sbírku kovů pro Adolfa Hitlera se konala také sbírka teplého šatstva pro mrznoucí armádu v Rusku.¹⁸

V letech 1940–1941 byla v Jarošově zřízena kanalizace a zároveň s ní byla obec připojena na síť jihočeských elektráren. Další významnou událostí z roku 1941 bylo zrušení politického okresu jindřichohradeckého, tudíž Jarošov nad Nežárkou a Jindřichův Hradec s dalšími 17 obcemi byl připojen k politickému okresu v Telči. Jarošov nad Nežárkou byl tedy přesunut z Čech na Moravu.¹⁹

V posledním roce 2. světové války projíždělo krajem i samotným Jarošovem nad Nežárkou tisíce běženců. Byli to Němci, kteří přehali před ruskou armádou postupující zemí. Německá organizace už dále nefungovala a o neskutečné množství Němců se zde nikdo nestaral. Byl jim slíben blahobyt a pohodlí, ale toho se jim nedostalo. Ze strachu, že Němci před odchodem z Čech a Moravy vše vyrabují a zničí, si místní občané zakopávali svůj cennější majetek do země poblíž svých domovů a v blízkých lesích si vybudovávali úkryty pro sebe i svá zvířata. Po neskutečných zmatcích a nepokojích přichází pro dějiny a náš národ významný květen roku 1945, kdy proběhlo povstání československého lidu proti německým okupantům. I v Jarošově nad Nežárkou proběhlo

¹⁷ Pamětní kniha 1938-1970, s. 6.

¹⁸ Tamtéž, s. 7.

¹⁹ MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou II.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s. 70,71.

povstání proti rakouským vojákům, kteří byli ubytováni doposud v Sokolovně. Až do konce května roku 1945 byly slyšet výstřely z blízkých lesů, kde se ještě schovávali poslední Němci.²⁰ O rok později se odehrály volby, byla to důležitá a rozhodující událost nejen pro nás, ale i pro cizince. U nás vyhrála Komunistická strana Československa, na Slovensku vyhrála strana zaměřená demokraticky. V Jarošově nad Nežárkou byla též převaha občanů, kteří volili Komunistickou stranu.²¹

²⁰ Pamětní kniha 1938-1970, s. 10.

²¹ Tamtéž, s. 20.

2 DĚJINY VZDĚLÁVÁNÍ V JAROŠOVĚ NAD NEŽÁRKOU OD POČÁTKU DO ROKU 1914

Ve středověku velmi často vzdělávání úzce souviselo s církevními organizacemi, tudíž právě školy byly často zřizovány poblíž fary. Bohužel, kdy vznikla jarošovská škola nelze zjistit, pokud ovšem nebereme v potaz velmi nejistou zprávu o učitelově dceři z doby, kdy byla pronásledována sekta valdenských. Jména prvních učitelů, kteří působili v Jarošově na škole můžeme nalézt ve farních matrikách. Na začátku roku se vždy v matrice zapisoval farář a někdy se vedle jména faráře našlo i jméno učitele. Nalezneme je zde pravděpodobně kvůli jeho práci, která nekončila ve škole, ale pokračovala na faře, kde se staral o děti, které působily v kostele. Kostelní činnost byla pro učitele velmi výnosná. Prvním kantorem, který byl zapsán ve farních matrikách byl až v roce 1663 Václav Jelínek Kacovský. Kdyby se zachovaly i starší farní matriky, dozajista by se prodloužila i historie školy. O čtyři roky později je zde zapsán Jiří Svoboda, roku 1671 pak Vojtěch Straka a 21. listopadu 1673 se na školu dostal jistý M. F. S., kde nevíme kantorovo celé jméno, ale pouze jeho iniciály. Kantoři se v Jarošově střídali velmi často, stejně jako místní faráři. Delší dobu zde strávil až Adam Kožíšek z Počátek, který nastoupil roku 1689 a působil na škole až do své smrti roku 1719. Delší dobu po smrti Kožíška není o jarošovské škole žádná zmínka.²²

Nejstarší zmínka o samotné budově školy je z roku 1693 a jedná se o zaplacení za namazání stropu. Další zpráva je o vyhoření školy, požár vypukl v roce 1751. Až od roku 1773 se objevují pravidelné zmínky o škole v urbářích a ostatních soupisech usedlostí. Trochu zajímavější zmínka o škole je z roku 1783, kdy se můžeme z protokolu fary o účtech dočíst, v jakém stavu byla budova školy. Tehdejší učitel Josef Bubeník si stěžuje na budovu, která se již nedá nadále obývat, je sešlá a hrozí zde úrazu. Opravy se za celou svou desetiletou praxi bohužel nedočkal. Bubeník opouští své místo ve škole a dává se na vojnu. Oprava školy se uskutečnila až v roce 1814 za kantora Antonína Pachty, který na škole působil až do roku 1818. Dalším významným rokem pro školu se stal až rok 1864, kdy jarošovská jednotřídka byla přeměněna na dvoutrídni školu. S dvoutrídni školou vzrostl i plat učitelů. Přesněji v 90. letech měl řídicí učitel celých 354 zlatých a podučitel 150 zlatých ročně. Dále nacházíme zmínku o učitelkách ženských ručních prací,

²² MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou II.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s. 49-53.

kteře byly zavedeny roku 1886. První učitelkou byla Al. Brunnerová, která zde působila až do roku 1899.²³ Ruční práce se na škole vyučovaly do roku 1915, v první třídě pouze dvě hodiny týdně, ve druhé třídě již tři hodiny týdně. Dne 1. září byla výuka ručních prací rozšířena v obou třídách o jednu hodinu týdně.

Další zajímavostí tehdejší doby byl dětský den, který se konal na oslavu panování císaře Františka Josefa I. Tento den připadal většinou na začátek prosince a konala se zde sbírka pro Českou zemskou komisi pro ochranu mládeže. Na dětském dni se zpívala národní hymna a přednášely se básně. Označení tohoto dne souvisí pravděpodobně s heslem, které měl císař: „*Vše pro dítě*“.

S vypuknutím první světové války bylo školství v celé zemi výrazně zasaženo. Přímo v Jarošově nad Nežárkou prozatím nebyl dopad války příliš znatelný. Situace se ovšem měnila v průběhu let, kdy na konci školního roku 1915-1916 byl učitel Karel Menšík uznán jako způsobilý pro vykonání činné vojenské služby. Toto rozhodnutí se ovšem nelíbilo místní školní radě, a proto podala žádost o zproštění vojenské služby. Žádosti bylo vyhověno až o rok později, kdy byl Menšík zproštěn vojenské služby na dobu neurčitou. Důvodem vyhovění žádosti bylo uznání kantora jako nepostradatelného činitele pro vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou.²⁴ Dalším z dopadů války, který místní škola pocítila, byla klesající školní docházka dětí. Důvodem bylo využívání dětské síly k zemědělským pracím místo mužů, kteří byli odvedeni do války. Místní děti se také zapojovaly do různých sbírek na pomoc vojákům. Provedly sbírku ostružinového listí na čaj, také pletly vojákům ponožky a další oblečení. Na dětském dnu se vybrala vcelku vysoká částka pro děti padlých vojáků, činila celkem 1240 Kčs.²⁵

Celé prázdniny roku 1915 se v okolí obce pořádaly vycházky přírodou. Každou neděli, za dozoru některého z učitelů, se děti procházely krajinou. Během vycházek jim bylo vysvětlováno, proč se válka koná, ale také význam celého vojenského zřízení. Taktéž jim byla vštěpována láska, a především vděčnost k našemu vojsku. Kromě

²³ MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou II.* Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno, s. 51-53.

²⁴ SOkA Jindřichův Hradec, *Školní kronika. Pokračování od 16. září 1915*, Kronika školní, s. 6-7 (dále již jen Kronika školní 1915).

²⁵ Kronika školní 1915, s. 127.

výkladu se na vycházce hrály tělovýchovné hry a provádělo se pochodové cvičení. Toto cvičení mělo dětem přiblížit pochodování vojska.²⁶

Kromě dětského dne se také každoročně konaly oslavy jmenin císaře Františka Josefa I., a to až do 21. listopadu 1917, kdy císař umírá. Po smrti císaře se konalo requiem na jeho památku. Po císaři Františku Josefu I. nastupuje na trůn císař a král Karel I., kde se navázalo na předchozí tradici oslavy jmenin. Na oslavách se děti účastnily slavných služeb Božích, po kterých se zpívala rakouská národní hymna a chorál „sv. Václave“.²⁷

Dne 28. října 1918 se český národ dočkal osvobození od Rakousko-Uherské nadvlády a vznikl nový Československý stát. V Jarošově nad Nežárkou se 9. listopadu téhož roku konala školní slavnost na oslavu zřízení nového státu. Na slavnosti měl tehdejší řídící učitel školy, Rudolf Emmer, proslov o osvobození našeho státu a o dalších kladech samostatnosti a svobody, která nás čekala. Po proslovu byla přednesena báseň „Čeští legionáři“ na počest padlým legionářům ve válce. Současně s tím byly sundány obrazy bývalých panovníků, kompletně celého Habsburského rodu. Na závěr celé slavnosti zazněla česká hymna „Kde domov můj“.²⁸

²⁶ Kronika školní 1915, s. 6-7.

²⁷ Tamtéž, s. 9.

²⁸ Tamtéž, s. 13-17.

3 VZDĚLÁVÁNÍ V JAROŠOVĚ NAD NEŽÁRKOU OD ROKU 1918 DO ROKU 1938

3.1 UČITELSKÝ SBOR A VÝUKA

Školní vyučování probíhalo od září do června, stejně jako je tomu nyní. Školní rok byl zahajován vyzváním Ducha svatého, slavnými službami Božími, národní hymnou, a Svatováclavským chorálem, při této příležitosti byla celá školní budova ozdobena fábory. Dalším zvykem bylo každoroční navštívení zpovědi dětmi na místní faře. Školní rok byl slavnostně ukončován rozdáním vysvědčení. Zápis na příští školní rok se konal většinou v den ukončení probíhajícího školního roku.²⁹

Začátek školního roku se každoročně lišil a nebyl pevně stanovený. Až výnosem Gustava Habrmana, tehdejšího ministrem školství, byl dne 25. dubna 1919 ustanoven začátek školního roku na 1. září. Začátek školního roku se i přes toto nařízení často lišil o pár dní.³⁰

Na školní výuku a chod školy se většinou dvakrát ročně jezdil podívat školní inspektor. Každoročně je v kronice zápis od školního inspektora s datem, kdy kontrolu vykonal. Na škole se vyučovaly základní předměty: čtení, psaní, počítání a ženské ruční práce.³¹

Dne 8. dubna 1922 byla zavedena náboženská výuka. Vyučovalo se československému náboženství a učitelkou tohoto předmětu byla Anna Schrutzová z Jindřichova Hradce. Konala se vždy jedna hodina týdně v jednom oddělení.³² V roce 1925 se začalo vyučovat také katolické náboženství, a to dvě hodiny týdně v jednom oddělení.³³ Na obecných školách byly počátkem školního roku 1923–1924 zavedeny nové učební předměty, kromě občanské nauky a výchovy to byly ruční práce pro chlapce a nauka o domácím hospodářství. Téhož školního roku bylo na školu přijato výrazně méně dětí než v letech minulých, důvodem je i snížení porodnosti během války. V tomto

²⁹ Kronika školní 1915, s. 45.

³⁰ Tamtéž, s. 19.

³¹ Tamtéž, s. 48.

³² Tamtéž, s. 25.

³³ Tamtéž, s. 30.

období začaly děti z Jarošova navštěvovat také občanskou školu a gymnázium v Jindřichově Hradci.³⁴

Učitelství se na škole často měnil. Učitelé z jarošovské školy byli odvoláváni do vedlejších vesnic a měst na výpomoc při výuce. Několikrát se i stalo, že musely být třídy spojeny v jednu, neboť byl nedostatek kantorů. Jak už jsem zmínila, učitelství se často měnilo a kompletní přehled o učitelství máme až ze školního roku 1933–1934, kdy se začala psát školní kronika podrobněji. Většinu kronik psal stávající řídící učitel. Z předchozích let máme jen nějaké zmínky o řídících učitelích, a to Rudolfu Emmrovi, který řídil školu mezi lety 1898 až 1925, dále o Karlu Menšíkovi. Roku 1919 byl jmenován nový školní dozorce Josef Mrkvička, jenž byl jedním z legionářů, kteří se vrátili domů.³⁵

Řídící učitel školy Rudolf Emmer odchází 20. července roku 1925 na vlastní žádost na trvalý odpočinek po rozhodnutí zemské školní rady. Rudolf Emmer působil na škole celých 27 let. Téhož roku odchází na trvalý odpočinek i paní učitelka Marie Pábišová. Škola byla svěřena do péče Karlu Menšíkovi, který se stává prozatímním řídícím učitelem. Vzhledem k nízké docházce bylo usneseno spojení obou tříd do jedné. Vyučování se konalo v jedné třídě a vedl ho jeden učitel. Takto se začalo vyučovat 1. září 1925. Škola se proti usnesení odvolala a požadovala rozdělení tříd. Třídy byly později opět rozděleny a každá měla vlastního třídního učitele. O dva roky později se Karel Menšík stal řídícím učitelem natrvalo³⁶, avšak nepůsobil ve své funkci dlouho. Ve školním roce 1931–1932 podal žádost o trvalé přeložení do výslužby. Zároveň zažádal o dovolenou, která měla trvat až do vyřízení jeho žádosti. Po Karlu Menšíkovi nastoupil na funkci prozatímního řídícího učitele Jaroslav Bílý. Na toto místo byl následně vypsán konkurz, který vyhrál Josef Hodač.³⁷

Školní výuka se konala ve dvou třídách. Pokud počet dětí příliš neklesal. Výuka se v průběhu let často měnila. V první třídě vyučoval Josef Hodač, který byl zároveň i řídícím učitelem. Ve druhé třídě vyučoval Jaroslav Bílý. Poté zde působila učitelka

³⁴ Kronika školní 1915, s. 27-28.

³⁵ Tamtéž, s. 18.

³⁶ Tamtéž, s. 33-34.

³⁷ Tamtéž, s. 43.

ručních ženských prací a další dva učitelé náboženství, podrobnější zmínky o učitelském sboru nemáme.

Zejména učitelky ručních prací se na místní škole střídaly opravdu často. Učitelka ženských ručních prací Augusta Bryndová byla na škole pouze rok. Po svědomité roční práci ovšem předčasně zemřela, a tak její místo nahradila Marie Průchová, výpomocná učitelka ženských ručních prací. Před nastoupením Augusty Bryndové vykonávala stejnou funkci opět pouze rok jistá Božena Rypáčková.³⁸ V roce 1930 postihlo učitelský sbor další tragické úmrtí. Zemřela Berta Svobodná ve věku 25 let, která vyučovala i na místní škole v Jarošově nad Nežárkou. Svobodná byla sražena vlakem v nedalekém Bednárci.³⁹

Učitelé místní školy byli aktivní i v mimoškolních činnostech. Tehdejší řídící učitel Josef Hodáč byl knihovníkem veřejné obecní knihovny, dále jednatelem rodičovského sdružení a také Sokola. Místní učitelky byly často též ve výboru Ochrany matek a dětí v Jarošově nad Nežárkou.⁴⁰

3.2 ŽÁCI

Každoročně se do školy zapisovaly děti nejen z Jarošova, ale i z okolních vesnic. Během sledovaného období se stav žactva pohyboval od 47 do 120 dětí ve dvou třídách. Snižování žactva bylo důsledkem válek, kdy děti musely chodit pracovat na pole místo školní docházky. Po skončení první světové války se velká část vojáků vrátila domů a mládež, která musela místo nich pracovat na poli, mohla začít znovu chodit do školy. Docházka se tedy ustálila a žáci začali opět pravidelně navštěvovat školu.

Místní škola se taktéž snažila podporovat zdravotní stav žactva. Který nebyl, jak se můžeme dočíst ve školních kronikách, příliš dobrý. Často se zde objevoval záškrt, spála, spalničky a černý kašel.⁴¹ Ve školním roce 1905–1906 se ve škole vyskytly dokonce tři děti, které měly spálu. Byly to děti jednoho z učitelů, a proto byla obecná škola na měsíc zavřena. V Jarošově se naštěstí tato nemoc nerozšířila a 10. června byla škola opět otevřena.⁴²

³⁸ Kronika školní 1915, s. 34-35.

³⁹ Tamtéž, s. 39.

⁴⁰ Tamtéž, s. 59.

⁴¹ Tamtéž, s. 49.

⁴² Kronika školní 1893-1915, s. 9.

Vláda 20. dubna 1920 nařídila povinné očkování sedmiletých a čtrnáctiletých dětí proti neštovicím. Lékař Ota Poláček přijel 21. června 1921 děti přeočkovat. Každoročně byly děti očkovány a přeočkovávány z roku předešlého.⁴³ Poprvé ve školním roce 1928–1929 byli pojištěni všichni žáci proti úrazu. Pojištění obstarala místní školní rada. Ve stejném školním roce musela být přerušena veškerá výuka nejen na této škole, ale na všech školách v zemi. Vyučování bylo pozastaveno od 18. února až do konce měsíce. Důvodem byly velmi kruté mrazy během zimy.⁴⁴

Ve školním roce 1933–1934 docházelo do školy celkem 66 dětí, z toho 31 chlapců a 35 dívek. V kronice nalezneme tabulku, kde se děti dělí podle náboženského vyznání. Podle této tabulky zde bylo 46 dětí římskokatolického vyznání, 13 dětí československé církve a 7 dětí bylo bez náboženského vyznání.⁴⁵

Kronika také uvádí, že děti z jarošovské školy se zajímaly o Červený kříž. Ve školním roce 1933-1934 se do něj přihlásilo celkem 25 žáků místní školy s příspěvkem 1 Kčs za každého. Členové Červeného kříže poté dostávali zdarma časopisy Lípa, Radost a Naše práce.⁴⁶

3.3 PRAVIDELNÉ ŠKOLNÍ AKCE A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Polévkové ústavy, které byly zřizovány po celé zemi se ujaly i u nás. Nejdříve byl v Jarošově polévkový ústav odmítán a jeho zavedení bylo i o rok posunuto, důvodem byla neochota rodičů dětí přispět na ústav peníze. Jednalo se především o rodiče dětí přespolních, které měli v plánu dát svoje děti do jiných škol. I navzdory nezájmu některých rodičů byl v Jarošově v roce 1905 polévkový ústav založen a děti začaly docházet na oběd. Zájem o polévku k obědu stoupal každým rokem.⁴⁷ Ve stejném roce se obecní zastupitelstvo Jarošova usneslo a dalo 6. dubna 1906 zřídit průmyslovou školu.⁴⁸

Učitelé v Jarošově nad Nežárkou dbali na vzdělávání dětí taktéž z hlediska životního prostředí. Důkazem jsou besídky a slavnosti. Častá byla tzv. „Stromková slavnost“, při které byly děti poučeny o nutnosti pěstovat ovocné stromy a o jejich

⁴³ Tamtéž, s. 23.

⁴⁴ Tamtéž, s. 36.

⁴⁵ Tamtéž, s. 48.

⁴⁶ Tamtéž, s. 50.

⁴⁷ Kronika školní 1893-1915, s. 91-92.

⁴⁸ Tamtéž, s. 95.

následné péči. Na slavnosti děti vystupovaly s písněmi a básněmi a ke konci se podílely na zasazení několika ovocných stromů. První slavnost se konala ve školním roce 1906–1907, takto se konala ještě pět let za sebou, poté byla tato slavnost přerušena, důvodem byla epidemie spalniček, a tak byla jarošovská škola na dva měsíce uzavřena. Stromková slavnost byla později opět na škole obnovena.⁴⁹ V této době se začaly konat školní výlety. Jednalo se především o školní výlet na výstavu ovocných stromů nebo o výlet do Jindřichova Hradce, kam se děti vydaly do cirkusu „Henri“ za účelem poznání exotických zvířat.⁵⁰ Dalším školním výletem, který se konal 22. června 1921 byla návštěva zámku Hluboká nad Vltavou. Výletu se účastnily starší děti. Se svými učiteli si děti společně prošly zámek a zimní zahradu. Školní výlet se poté konal pravidelně každý rok, děti tak měly možnost podívat se po historických památkách naší země.⁵¹

Po skončení 1. světové války se místo „Dětského dne“ konal „Mikulášský den“. Tento den se konal na počest vdov a sirotků od padlých legionářů. Výnos sbírky byl zaslán České zemské komisi. Dne 26. prosince 1919 také poprvé proběhla „Vánoční nadílka“ pro děti školou povinné. Žáci se shromáždili v sále, kde se zpívala národní hymna a přednášely básně. Pan řídící učitel pronesl krátký proslov o pilné práci dětí ve škole. Poté se dětem rozdaly dárky v podobě ponožek, vánoček, cukroví a jablek. Dále také žáci dostali nové sešity a psací potřeby. Akce se konala každoročně. Obdarovány byly většinou chudší děti, ty dostávaly kromě psacích potřeb také obuv a šaty, které potřebovaly.⁵²

Červený kříž pořádal 18. června 1925 dvě zdravotnické přednášky. Přednášky se konaly v jarošovské Sokolovně. Program byl pestrý, kromě přednášky se pouštěl i film. Odpolední program byl určen pro děti a večerní pro dospělé. I děti z jarošovské školy se přednášky zúčastnily. Téhož roku se konal i zájezd učitelů ze Slovenska. Učitelé se přijeli podívat na naše školy, památky, hospodářské a průmyslové závody, navštívili i školu v Jarošově. Po uvítání si učitelé prohlídli práce dětí, prošli si ruční práce dívek i chlapců. Návštěvu zakončili zápisem do pamětní knihy. Po prohlídce školy se vydali do různých závodů v Jarošově.⁵³

⁴⁹ Kronika školní 1893-1915, s. 100-101.

⁵⁰ Tamtéž, s. 130.

⁵¹ Kronika školní 1915, s. 23.

⁵² Tamtéž, s. 17-20.

⁵³ Tamtéž, s. 31.

Ve školním roce 1930–1931 se poprvé na jarošovské škole slavil Den matek, který připadal na 7. května. Měl připomenout význam matky v rodině a celkově rodinný život. Svátek se poté na škole slavil každoročně. Další událostí byl „Den spořivosti“. První Den spořivosti se konal 31. října 1933. Během dne byla dětem vysvětlena důležitost spoření si peněz. Žáci byli podarováni spořicími knížkami s vkladem 5 Kčs.⁵⁴

3.4 ÚPRAVY A OPRAVY BUDOVY ŠKOLY

Každoročně se v místní škole konaly nějaké úpravy a opravy. Probíhaly kontroly a na náklady místní školní rady se vyskytlé problémy řešily. Také obec se snažila dbát o kvalitu budovy. Například v roce 1914 proběhla větší oprava střechy budovy.⁵⁵ V roce 1921 byly do školní tělocvičny pořízeny nové žebříky a bradla.⁵⁶ Ve školním roce 1932–1933 proběhly důkladné opravy budovy školy, které započaly v červnu. Stěžejní úpravou budovy bylo zavedení vodovodu, neboť ve škole nebyla užitková ani pitná voda, což odstranilo znatelný nedostatek této školy. Také byl zrekonstruován byt řídícího učitele, kvůli přílišné vlhkosti. Při opravách byl nalezen sklípek, který při první světové válce sloužil k úschově potravin. V roce 1933 byla opravena střecha školní budovy a kůlny. Dále se také vyměnila podlaha v kabinetech. Zavedlo se elektrické osvětlení do všech místností, tříd, a dokonce i po celé chodbě. Další položkou byl nový sporák, který byl zakoupen do školní kuchyně. Ve školní kůlně byla zřízena prádelna. Přes všechny tyto velmi nákladné opravy zůstala škola ve stavu, který byl pro tehdejší dobu stále nevyhovující.

Ve školním roce 1933–1934 byla jarošovská škola obdarována okresním školním výborem v Jindřichově Hradci. Škola získala obrazy např. Prahy, Konopiště, Brna, Prachovských skal, Karlova mostu a mnoho dalších. Dále dostala mapy a finanční dary, z nichž zakoupila pro školu mapu Československé republiky a menší mapky pro žáky. Dále finance použila na zakoupení nových učebnic a knih do učitelské i žákovské knihovny.⁵⁷

⁵⁴ Kronika školní 1915, s. 40-46.

⁵⁵ Tamtéž, s. 129.

⁵⁶ Tamtéž, s. 23.

⁵⁷ Tamtéž, s. 44-47.

4 VZDĚLÁVÁNÍ V JAROŠOVĚ NAD NEŽÁRKOU V LETECH 1939–1967

4.1 UČITELSKÝ SBOR A VÝUKA

Na počátku sledovaného období se skládal učitelský sbor ze sedmi členů. Každá třída měla svého třídního učitele. Na začátku školního roku 1938–1939 nastala změna ve druhé třídě, kdy učitel Stanislav Haňka odešel vyučovat do Všelic. Na jeho místo nastoupila výpomocná učitelka Marie Pumprová.⁵⁸ O rok později se učitelský sbor opět pozměnil. Výnosem okresního školního výboru v Jindřichově Hradci byl na místní školu přidělen výpomocný učitel Jaromír Kulha. Nastoupil 1. září 1940. Všichni učitelé ze zdejší školy se museli zúčastnit kurzu německého jazyka v Jindřichově Hradci. Kurz trval od ledna do konce dubna 1941. Na konci kurzu byla učitelskému sboru vydána frekvenční vysvědčení. Kurzy se opakovaly i v dalších letech.⁵⁹ V dubnu 1942 se dva učitelé literatury přihlásili na zkoušku způsobilosti z německého jazyka pro obecné školy a oba byli úspěšní.⁶⁰

Po osmi letech výkonu funkce řídicího učitele byl Josef Hodač přeložen do trvalé výslužby. Na jeho místo byl 12. srpna 1941 ustanoven prozatímním řídicím učitelem Miloš Koranda, který se později stal stálým řídicím učitelem. Tuto roli vykonával osm let. Výnosem okresního školního výboru ze dne 10. září 1941 byla místní škola určena jako středisko obvodu pro vyučování dívčím ručním pracím. Marie Mikolášová, učitelka ručních dívčích prací v Jarošově nad Nežárkou, byla tehdy povinna docházet i do škol v okolí.⁶¹

Na základě výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne 30. prosince 1940 byl zaveden nový povinný předmět. Ve školním roce 1940–1941 přibyla žákům povinná výuka německého jazyka. Žáci 3.–5. postupného ročníku měli tři hodiny týdně německého jazyka a žáci 6.–8. postupného ročníku hodiny čtyři. Ve výuce se také nově využívaly tzv. břídicové tabulky. Byly určeny převážně pro žáky 1. a 2. ročníku.⁶²

⁵⁸ Kronika školní 1915, s. 71.

⁵⁹ SOkA Jindřichův Hradec, *Školní kronika Jarošov nad Nežárkou, 1940-1945*, Kronika školní, s. 4-7 (dále již jen Kronika školní 1940-1945)

⁶⁰ Kronika školní 1940-1945, s. 16-17.

⁶¹ Kronika školní 1915, s. 14-15.

⁶² Kronika školní 1940-1945, s. 4.

Vládním nařízením ze dne 14. srpna 1941 byly upraveny obecné a měšťanské školy. Měšťanské školy se staly výběrovými a výukou navazovaly na čtvrtý postupný ročník z obecné školy. Obecné školy měly osm postupných ročníků. Další změnou byl název pro měšťanské školy, ty se staly hlavními školami. Též začal opět platit 5. a 6. paragraf zákona z roku 1922, číslo 226 Sbírky. Zákon pojednával o počtu žáků na jednu třídu a o nejvyšším počtu žáků na jednotřídních školách. Počet žáků byl stanoven na 60 žáků na třídu, dále 50 žáků na školu, pokud byla jednotřídní. Na základě tohoto nařízení zrušil okresní školní výbor zdejší druhou třídu. Na školu bylo 1. září 1941 zapsáno pouze 49 žáků, tudíž byla nařízena organizace školy v Jarošově nad Nežárkou jednotřídně. To se ovšem nelíbilo místní školní radě. Společně se správou školy podaly odvolání proti tomuto nařízení k zemské školní radě v Brně. Dne 1. listopadu 1941 mělo dojít ke zrušení druhé třídy. Ovšem v této době už navštěvovalo jarošovskou školu 51 žáků, což byl dostačující počet na zachování druhé třídy.⁶³

V kronice se také píše o extrémně dlouhých vánočních prázdninách, které nastaly v roce 1941–1942. Původně tyto prázdniny byly stanoveny od 19. prosince 1941 do 19. ledna 1942. Poté byly postupně prodlužovány. Nejdříve do 25. ledna, poté do 8. února, a pak dokonce na dobu neurčitou. V tomto roce bylo vyučování opět zahájeno až 4. března. Konec prvního pololetí byl posunut až na 28. února 1942. Školní zprávy za první pololetí byly předány 13. března a byly vytištěny na nových německo-českých tiskopisech. Též se od počátku druhého pololetí zavedlo zesílené vyučování německého jazyka. Německý jazyk se začal vyučovat již od prvního ročníku. Naopak bylo zastaveno vyučování dějepisu a literárních dějin.⁶⁴ Později se snižoval i počet hodin zeměpisu, naopak se opět zvyšoval počet hodin němčiny.⁶⁵

V roce 1951 také nastupuje první žena na pozici ředitelky, Michaela Nováková, která zde tuto funkci zastávala celkem osm let.⁶⁶ V roce 1959 nastupuje na její místo další žena, Olga Jůzková, která zároveň vyučovala i v první třídě.⁶⁷

⁶³ Kronika školní 1940-1945, s. 20.

⁶⁴ Tamtéž, s. 20-21.

⁶⁵ Tamtéž, s. 41.

⁶⁶ Tamtéž, s. 34.

⁶⁷ Tamtéž, s. 65.

4.2 ŽÁCI

Na začátku sledovaného období bylo do místní školy zapsáno 67 dětí, 27 chlapců a 40 dívek. Postupem let bohužel zapsaných dětí ubývalo. V místní škole byla zastoupena tři náboženství. K římskokatolickému vyznání se hlásilo 44 dětí, 17 dětí se hlásilo k československému náboženství a nejmenší počet dětí se hlásil k českobratrsko-evangelickému vyznání, byly to celkem 3 děti. Dále se na celé škole se nacházelo 6 dětí bez vyznání. Místní děti navštěvovaly i školy v okolních městech. Nejvíce dětí navštěvovalo Měšťanskou školu v Jindřichově Hradci, bylo to celkem 25 dětí. Každoročně byli všichni žáci pojištěni proti úrazu.⁶⁸

Zdravotní stav místních žáků byl v tuto dobu vcelku dobrý. Pověštinou se v kronice dočítáme o menších nemocech. Až ve školním roce 1942–1943 se zde objevila epidemie spalniček, tři žáci onemocněli spálou. Epidemie spalniček se podepsala na školní docházce.⁶⁹ Další školní rok byl zdravotní stav opět horší. Vypukla zde epidemie spály, a dokonce musela být od 6. do 12. prosince uzavřena první třída. Někteří žáci nebyli v prvním pololetí klasifikováni, z důvodu dlouhodobé nemoci. Také z předchozích let pokračovalo dále povinné očkování proti neštovicím. Kromě každoročního očkování proti neštovicím bylo ve dnech 4. května a 14. června 1944 provedeno očkování proti záškrtu. Toto očkování bylo bezplatné a byly naočkovány všechny děti od 2 do 14 let.⁷⁰

Narižením Emanuela Moravce, tehdejšího ministra školství, ze dne 30. června 1942 bylo ustanoveno, že žáci mohli být využíváni k vykonávání různorodých prací, které vedly k zajištění obživy obyvatelstva. Tomu bylo ve větším měřítku v Jarošově na škole využito pouze párkrát. Většinou šlo o sklizeň chmelu, která se konala za dozoru učitelů.

71

Po skončení druhé světové války byla škola opět vedena jako jednotřídní. Neboť ve školním roce 1946–1947 bylo do místní školy zapsáno pouze 32 žáků. Dětem se zhoršil i zdravotní stav, opět zde byla epidemie spalniček. Dokonce musela být škola

⁶⁸ Kronika školní 1915, s. 72.

⁶⁹ Kronika školní 1940-1945, s. 34-35.

⁷⁰ Tamtéž, s. 43-45.

⁷¹ Tamtéž, s. 24-25.

od 12. prosince do skončení vánočních prázdnin uzavřena na rozkaz okresního lékaře.⁷² Začátkem dalšího školního roku se díky novým přistěhovalým občanům stala škola opět dvoutrídni. V roce 1950 se na národní školu přihlásilo celkem 84 žáků, a tak se škola opět rozrostla o další třídu.⁷³

4.3 PRAVIDELNÉ ŠKOLNÍ AKCE A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Na jarošovské škole se každoročně konaly různé oslavy a besídky. Konaly se zde oslavy zřízení Protektorátu Čechy a Morava, které připadaly na 15. března. Dále se také slavily narozeniny Adolfa Hitlera. Oslava probíhala v jedné třídě, kde řídící učitel pronesl jednoduchý proslov. Dále se každoročně konala schůze rodičovského sdružení, kde se pro školní rok vždy zvolili jeho členové. Volil se předseda, jednatel, pokladník, zapisovatel a další. Rodičovské sdružení bylo v neustálém kontaktu se školou a podporovalo chudé děti, kterým přispívalo na školní pomůcky.⁷⁴

Další činností dětí ze zdejší školy byly sbírky především papíru, kovů, ale také sběr léčivých rostlin, který se odehrával v květnu a červnu. Žáci sbírali rostliny dle návodů, a poté je sušili na půdě školní budovy. Usušené rostliny se následně odvážely do lékárny v Jindřichově Hradci.⁷⁵ Během druhé světové války bylo nařízeno školám provádět sběr odpadků. Na žáka byl stanoven 1 kg odpadků měsíčně. Mezi odpadky se počítalo oblečení, železo, kovy, papír, korek, kosti apod. Byly nařízeny i další sběry jako např. sběr pecek, jader a bukvic.⁷⁶

Ve školním roce 1958-1959 byl na škole ustanoven nový kroužek mladých turistů, který vedla samotná ředitelka Michaela Nováková. Kroužek společně podnikal túry a výlety vlakem po okolí.⁷⁷

4.4 ÚPRAVY A OPRAVY BUDOVY ŠKOLY

Školní rok 1940–1941 začal většími opravami a změnami ve škole. Pro nedostatek uhlí škola musela pořídit do obou tříd pilinová kamna. Po celé budově školy a v bytě pana

⁷² SOKA Jindřichův Hradec, *Školní kronika od května 1945*, Kronika školní, s. 14 (dále již jen Kronika školní 1945-1967).

⁷³ Kronika školní 1945-1967, s. 35.

⁷⁴ Kronika školní 1940-1945, s. 2-3.

⁷⁵ Tamtéž, s. 9.

⁷⁶ Tamtéž, s. 30.

⁷⁷ Kronika školní 1945-1967, s. 63.

řídícího učitele bylo zavedeno modernější elektrické osvětlení. Úpravy se týkaly i školní a žákovské knihovny. Školní rada zakoupila spousty německých knih.⁷⁸

Ve školním roce 1958-1959 byla zahájena stavba nové budovy školy. V červenci byly vykopány základy pro budovu. Již v září nastoupilo na stavbu 10 chlapců, kteří docházeli do poslední ročníku stavební školy v Táboře. Chlapci si na stavbě nové školní budovy splnily školní praxi. Slavnostní otevření Národní školy v Jarošově nad Nežárkou se konalo 13. prosince 1959.⁷⁹

⁷⁸ Kronika školní 1940-1945, s. 1-4.

⁷⁹ Kronika školní 1945-1967, s. 61,68.

5 VZDĚLÁVÁNÍ V JAROŠOVĚ NAD NEŽÁRKOU V LETECH 1968-1992

5.1 UČITELSKÝ SBOR A VÝUKA

Na začátku sledovaného období nastupuje celý nový učitelský sbor. Ředitelem školy se od 1. září 1967 stal Jaroslav Vacek. Učitelkou první třídy Marie Nekutová a učitelem druhé třídy je sám ředitel Jaroslav Vacek. Byla zde také školní družina s novou vychovatelkou Jindřiškou Linerovou. Postupem let se učitelský sbor rozrůstá o další členy.⁸⁰

Škola získala mnoho nových moderních zařízení. Byly zde nainstalovány sluchátková zařízení, které sloužily pro výuku češtiny, vlastivědy a literatury. V hudební výchově byl hojně využíván nový gramofon a magnetofon. V hodinách vlastivědy byla možnost sledovat pořady v televizi. Značná pozornost byla věnována především tělesné a estetické výchově. Na začátku školního roku se konala prověrka tělesné zdatnosti, která ukázala mnoho nedostatků. Na tyto nedostatky se poté kladl větší důraz v hodinách tělesné výchovy, jak ve škole, tak ve školní družině. Zmiňovala jsem také estetickou výchovu, kde se kladl větší důraz na výtvarnou a hudební výchovu. Místní žáci poté vystoupili s blatskými písněmi na několika besídkách.⁸¹ I v dalších letech pokračovala modernizace vyučování. V kronice můžeme vidět sepsané záměry učitelů. Jedním ze záměrů bylo zkvalitnění přípravy na vyučování. Jedním z prostředků realizace tohoto záměru byl tematický plán, který si učitelé vypracovávali během letních prázdnin. V plánu jsou zpracovány podrobně témata různých předmětů.

Postupem let se do hlavních úkolů více prolínala politika. Ve školním roce 1971-1972 se v kronice dočítáme o hlavních úkolech školy z oblasti výchovně vzdělávací. Prvním úkolem bylo prohlubování komunistické výchovy s důrazem na jednotu výchovy a výuky, dále byl kladen důraz na spojení školy se životem lidu. Především byly uplatňovány principy socialistické pedagogiky v duchu marxistické výchovy. Kromě

⁸⁰ VACEK, J. a kol., *Školní kronika 1967-1992*, Nepublikovaný rukopis, s. 6 (dále již jen *Kronika školní 1967-1992*).

⁸¹ *Kronika školní 1967-1992*, s. 7.

oblasti výchovně vzdělávací se zde také objevují oblasti jako didakticko-metodická a hospodářská, ve kterých se jednalo o vylepšení materiálních podmínek k výuce.⁸²

Novinou zapsanou v kronice byly tzv. pracovní soboty. V roce 1968 byl zaveden pěti denní pracovní týden. S tím, že se někdy vyhlášovaly celostátní pracovní soboty, kdy se chodilo do práce a do školy šest dní v týdnu. Poprvé je o nich v kronice zmínka v roce 1972. Jednalo se o čtyři pracovní soboty během školního roku, v nichž se normálně vyučovalo i na místní škole.⁸³

Ve školním roce 1973-1974 se udály personální změny v učitelském sboru. Dne 1. srpna 1973 nastoupil na místo funkce okresního školního inspektora ředitel Jaroslav Vacek. Na jeho místo nastoupila učitelka Marie Nekutová. Dne 2. února 1974 byla zrušena základní škola v Bednárci. Místní škola se stává trojtřídní a děti z Bednárci docházejí právě do jarošovské školy. Další změnou ve výuce byl plavecký výcvik, kterého se účastnili žáci 4. postupného ročníku. Tento výcvik se konal v Českých Budějovicích ve dnech od 5.12.1974 do 23.1.1975.⁸⁴

V průběhu let se počet žáků často měnil. Ve školním roce 1975-1976 bylo celkem 44 žáků na škole. O pouhý rok později se počet žáků zvýšil na celkový počet 72 dětí. Poté byl čtyři roky počet dětí celkem ustálen na zhruba 70 dětí. Velká změna přichází až ve školním roce 1980-1981, kdy do školy docházelo pouhých 53 dětí. Škola se opět stává dvoutřídní. Dvoutřídní zůstává do roku 1982, poté se opět mění na trojtřídní, a to až do roku 1985.⁸⁵

Poprvé ve školním roce 1985-1986 je škola organizována jako čtyřtřídní s jedním oddělením družiny. V každé třídě se nachází jeden ročník, každý ročník má svého třídního učitele, či učitelku. V tomto školním roce navštěvovalo místní školu celkem 73 žáků. Žáci 4. ročníků odchází pravidelně na 2. Základní školu v Jindřichově Hradci, pod kterou místní škola spadá. Ve stejném školním roce také extrémně vzrostl počet zameškaných hodin. Jednalo se o rozdíl 2348 hodin, všechny hodiny byly řádně omluveny a záškoláctví se zde neprokázalo.⁸⁶

⁸² Kronika školní 1967-1992, s. 27-28.

⁸³ Tamtéž, s. 36.

⁸⁴ Tamtéž, s. 42-46.

⁸⁵ Tamtéž, s. 49-78.

⁸⁶ Tamtéž, s. 78-79.

Škola rozdělená na čtyři třídy zůstává až do konce sledovaného období. Ve školním roce 1991-1992 dochází do školy celkem 62 dětí. Z toho do 1. třídy chodí 16 žáků a třídní učitelkou je M. Mráčková. Do druhé třídy dochází celkem 17 žáků a třídní učitelkou je A. Procházková. Ve 3. třídě je 16 žáků a třídní učitelkou je Jarmila Vichrová. Ve 4. třídě se nachází pouze 14 žáků a třídní učitelkou je zde I. Neumannová, která je současně i ředitelkou školy.⁸⁷

5.2 ŽÁCI

Na začátku sledovaného období dochází do školy celkem 45 žáků. Škola zůstává dvoutrídní. Ze 45 žáků dochází do školní družiny celkem 35 dětí a ve školní jídelně se stravuje celkem 30 žáků. Dále se v kronice můžeme dočíst o žácích, kteří nezvládli školní rok a tudíž propadají, jedná se celkem o 5 žáků.⁸⁸ Lékařské prohlídky žáků se nadále nebudou konat ve škole, ale děti na ně dojíždějí do lékařského střediska v Jindřichově Hradci.⁸⁹ Během let se v kronice dočítáme o dalších prohlídkách. Kromě prohlídek od praktického lékaře jsou zde zapsány návštěvy zubaře a návštěva doktora Mazance. Při jeho prohlídce byl zjištěn velmi znepokojující stav žactva. Několik dětí mělo problémy se zrakem, další s obezitou, či onemocněním dýchacích cest.⁹⁰ V letech 1970-1971 se ve škole vyskytla infekce spalniček, v některých případech v kombinaci se zápallem plic. Tato infekce měla velký vliv na docházku ve druhém pololetí školního roku.

V kronice je zakreslená podrobná tabulka, ze které můžeme vyčíst zvýšený počet zameškaných hodin. V 1. i v 2. třídě se jednalo o více jak 900 hodin ve druhém pololetí. V prvním pololetí bylo zameškaných hodin maximálně 313.⁹¹ Nově žáci také mohli docházet do pěveckého, recitačního, či tanečního kroužku. Kroužky byly pod patronátem „Domu pionýrů“ z Jindřichova Hradce, na škole byly ustanoveny nově až od roku 1971.⁹² Samotná pionýrská skupina, do které mohli žáci místní školy docházet, vznikla 24. dubna 1973 i zde, v Jarošově nad Nežárkou. Na konci školního roku měla již 49 členů. Skupinu

⁸⁷ Kronika školní 1967-1992 s. 101.

⁸⁸ Tamtéž, s. 7.

⁸⁹ Tamtéž, s. 16.

⁹⁰ Tamtéž, s. 46.

⁹¹ Tamtéž, s. 26.

⁹² Tamtéž, s. 30.

vedla Eva Doskočilová, která pod sebou měla další dvě oddílové vedoucí studentky střední školy a gymnázia.⁹³

5.3 PRAVIDELNÉ ŠKOLNÍ AKCE A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Škola se pravidelně zúčastnila několika akcí. Byly to oslavy 50. výročí VŘSR, oslava 20. výročí února 1948. Ve škole se také slavil Mezinárodní den žen, Svátek práce, Mezinárodní den dětí. Škola se také zúčastnila místní akce Vítání dětí do života. Mezi oblíbenou aktivitu žáků patřily školní výlety. Na začátku sledovaného období se uskutečnily výlety do Mrákotína, Telče, na zříceninu hradu Landštejn a na přehradu Vranov. Dále se konaly turistické výlety v blízkém okolí Jarošova nad Nežárkou.

Opět školu každoročně navštěvoval školní inspektor. Na kontrolu docházel dvakrát ročně.⁹⁴ Dále se v kronice dočítáme o významnějších akcích, kterých se škola zúčastnila. Mezi tyto akce patřila oslava 50. výročí vzniku ČSR, Mezinárodní den žen, Svátek práce, dětský karneval, Mezinárodní den dětí, různé výlety a sbírky.⁹⁵

Mimořádnou událostí na místní škole byla oslava 10. výročí otevření nové školy v Jarošově nad Nežárkou. Oslava se konala 13. prosince roku 1969. Během oslavy se promítalo pásmo „Já a moje ves“. Též se škola pravidelně účastnila různých politicky zaměřených akcí a oslav, výročí úmrtí apod.⁹⁶

Další pravidelnou školní akcí se na nějakou dobu stala branná cvičení. První zmínku o branném cvičení najdeme v kronice ze školního roku 1974-1975. Píše se zde pouze, že proběhla dvě branná cvičení. V pozdějších letech se dočítáme, na která místa branná cvičení vedla. Děti se během branného cvičení podívaly do výkrmny prasat, Jindřišského údolí a okolních vesnic. Každoročně se konaly dvě branná cvičení.⁹⁷

Mimořádnou událostí pro místní školu bylo 30. výročí otevření nynější školní budovy v Jarošově nad Nežárkou. Školní akademie se konala 10. prosince 1989, zde se žáci představili v pásmech písní, říkadel, recitací a tanečním vystoupením. Se žáky

⁹³ Kronika školní 1967-1992, s. 44.

⁹⁴ Tamtéž, s. 9.

⁹⁵ Tamtéž, s. 15.

⁹⁶ Tamtéž, s. 18.

⁹⁷ Tamtéž, s. 46, 50, 54.

místní školy se akademie zúčastnili i žáci, kteří již docházeli na druhý stupeň v okolních školách a místní školu opustili.⁹⁸

5.4 ÚPRAVY A OPRAVY BUDOVY ŠKOLY

Kronika se dále zmiňuje o velkých úpravách, které probíhaly na škole. Jednalo se o budovu školy, školní jídelnu, ale i pozemky, které škola vlastnila. Kromě modernizace elektroniky ve výuce se na začátku sledovaného období nově zařídila jedna sklepní místnost. Tato místnost byla využívána jako školní kino, kde se promítaly filmy. Tutéž místnost také využívala školní družina jako hernu. Bylo zde totiž možné hrát ping pong. S modernizací se došlo i do školní jídelny. Bylo zde instalováno nové čerpadlo a boiler. Dále byla položena nová podlaha, vymalována kuchyně i jídelna.⁹⁹ Během let se též v kronice dočítáme o dostavbě plotu kolem celého školního pozemku. Také bylo třeba opravit střechu školních budov, oprava se uskutečnila koncem listopadu roku 1969. Ve stejném roce škola také investovala vcelku vysokou částku na zakoupení nového vybavení do tělocvičny. Na částku přispělo Jednotné zemědělské družstvo a další organizace v Jarošově nad Nežárkou. Bylo vybráno přes 2000 Kčs, zbytek doplatilo SRPŠ. Mezi vybavení patřila švédská bedna, žebřiny, žíněnka apod. Vybavení tělocvičny se obnovovalo v průběhu let pravidelně. Modernizace pravděpodobně probíhala díky vedení komunistické strany v zemi. Jednalo se o celkovou modernizaci školství. Neboť škola byla základem režimu pro komunistickou stranu. Celkově se kladl velký důraz na vychovávání vzorných občanů.¹⁰⁰

Velká změna proběhla ve školním roce 1978-1979. Na začátku tohoto školního roku se vařilo ještě ve staré školní jídelně. Dne 11. listopadu se konalo slavnostní otevření a začalo se vařit v nově vybudované školní jídelně. Jídelna byla postavena zároveň s novou mateřskou školou. V kronice se dočítáme o krásném prostředí nových budov nejen pro žáky, ale i kuchařky.¹⁰¹ V roce 1987 byla také slavnostně otevřena nová budova školní družiny. Na škole se již nacházely dvě oddělení, která potřebovala více prostoru. Současně se školní družinou byla otevřená i sauna, kam žáci docházeli. Do sauny mohl docházet kdokoli z občanů.¹⁰²

⁹⁸ Kronika školní 1967-1992, s. 94.

⁹⁹ Tamtéž, s. 7, 14.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 20-21.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 59.

¹⁰² Tamtéž, s. 84.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala historií, především dějinami vzdělávání v obci Jarošov nad Nežárkou od počátku místní školy až do roku 1992.

Práci jsem zpracovala z velké části z obecních a školních kronik, které jsem měla k dispozici. Při prostudování všech kronik se mi podařilo vyhranit si tři velké kapitoly, které jsem postupně rozpracovala do několika podkapitol. Cílem mé bakalářské práce bylo podrobně analyzovat a popsat historii místní školy od počátku až do roku 1992. Konečný rok 1992, pro analyzování dějin vzdělávání v Jarošově nad Nežárkou, jsem zvolila z důvodu nedostatku pramenů, ze kterých jsem mohla čerpat. Pozdější kroniky jsem již neměla k dispozici.

Jednotlivé kapitoly rozdělené podle časových období jsem dále dělila na podkapitoly zabývající se učitelským sborem, výukou, žáky, pravidelnými akcemi a mimořádnými událostmi, opravami a úpravami školy. Kromě samotného popisu místní školy jsem se nejprve snažila čtenáře uvést do historie obce Jarošov nad Nežárkou. V práci zmiňuji důležité historické události, které nějak ovlivnily chod školy, či celkově obec Jarošov nad Nežárkou. Ve druhé kapitole můžeme zaznamenat silný dopad 1. světové války na školu. Jednalo se především o přerušovanou docházku dětí a nedostatek různých surovin, či výrobků.

Výsledkem mé práce je vcelku podrobný popis místní obecné, později základní školy. Přečtením mé bakalářské práce čtenář získá nejen informace o vzdělávání a výchově v Jarošově, ale i o celkovém životě v této obci. Zpracováním práce jsem si znovu připomněla některé historické události a jejich dopady na naši zemi. Dále jsem se dozvěděla mnoho nových informací o samotném vzdělávání v různých etapách naší historie, konkrétně na příkladu mnou zkoumané školy v obci Jarošov nad Nežárkou.

Domnívám se, že bakalářskou práci jsem zpracovala podrobně a pečlivě. Zároveň jsem si vědoma faktu, že většina mé práce je z obecních a školních kronik, tudíž je má práce dosti obsahově limitována. Na druhou stranu vnímám jako velký přínos jednotlivých zdrojů to, že jsou psány lidmi, kteří přímo působili ve školství v době mého zkoumaného úseku. Pro obecné informace o Jarošově nad Nežárkou jsem si nechala doporučit knihy od místní knihovnice, která se o historii obce velmi zajímá.

I já jsem místní základní školu navštěvovala. Byla jsem zde velice spokojená a mám na školu samé pozitivní vzpomínky. Tento fakt byl pro mě velmi výrazným aspektem při výběru zvoleného tématu, neboť jsem se chtěla dozvědět více informací o celé obci, především o zdejší škole.

Jsem si pochopitelně vědomá, že jsem téma zpracovala pouze částečně – i z důvodu nedostupnosti pramenů, vzniklé uzavřením archivů v čase pandemie koronaviru. Pro další badatele je otevřena řada témat, které bude možné v budoucnu studovat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. LITERATURA

BĚHALOVÁ, Š. a kol., *Za krojem a tancem do Jarošova nad Nežárkou*. Obec Jarošov nad Nežárkou, 2008. ISBN:978-80-86227-33-7.

MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou I*. Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno.

MUK, J. *Kronika obce Jarošova nad Nežárkou II*. Jindřichův Hradec, 1941. ISBN: neuvedeno.

KODÝMOVÁ, M. a kol., *Báje a pověsti: a čtyři pověsti nově sepsané*. Jindřichův Hradec: EPIKA, 2014. ISBN:978-80-87435-60-1.

2. ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Obec Jarošov nad Nežárkou: *Jarošov nad Nežárkou* [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <http://www.jarosov.cz/uvod.php>

Český statistický úřad: [online]. [cit. 2021-02-16]. Dostupné na <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>

3. PRAMENY

SOkA Jindřichův Hradec, *Pamětní kniha obce Jarošova nad Nežárkou 1938-1970* (Pamětní kniha 1938-1970)

SOkA Jindřichův Hradec, *Památné zápisky školy a obce Jarošovské 1893-1915*, Kronika školní (Kronika školní 1893-1915)

SOkA Jindřichův Hradec, *Školní kronika. Pokračování od 16. září 1915*, Kronika školní (Kronika školní 1915-1939)

SOkA Jindřichův Hradec, *Školní kronika Jarošov nad Nežárkou, 1940-1945*, Kronika školní (Kronika školní 1940-1945)

SOkA Jindřichův Hradec, *Školní kronika od května 1945*, Kronika školní (Kronika školní 1945-1967)

VACEK, J. a kol., *Školní kronika 1967-1992*, Nепublikovaný rukopis (Kronika školní 1967-1992)

SEZNAM ZKRATEK

ČSR Česko-Slovenská republika

SOkA Státní okresní archiv

VŘSR Velká říjnová socialistická revoluce

ABSTRAKT

Koudelková, M. Historie základní školy v Jarošově nad Nežárkou v letech 1918-1992. České Budějovice 2021. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra teologických věd. Vedoucí práce doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D.

Klíčová slova: dějiny Jarošova nad Nežárkou, dějiny školy, obecná škola, základní škola, výuka, učitelé, žáci

Bakalářská práce se zabývá dějinami základní školy v Jarošově nad Nežárkou ve 20.-21. století. První kapitola popisuje obec Jarošov nad Nežárkou od počátku do roku 1945. Druhá kapitola popisuje dějiny vzdělávání v obci od počátku až do roku 1914. Třetí kapitola nastiňuje vývoj školy v letech 1918-1938. Čtvrtá kapitola se věnuje místní škole v letech 1939-1967. Poslední pátá kapitola popisuje školu v letech 1968-1992.

ABSTRACT

Koudelková, M. History of elementary school in Jarošov nad Nežárkou in between the years 1918-1992.

Keywords: history of Jarošov nad Nežárkou, history of school, general school, elementary school, teaching, teachers, pupils

The bachelor thesis deals with the history of elementary school in Jarošov nad Nežárkou in between the years 1918-1992. The first chapter describes the village Jarošov nad Nežárkou from the beginning until 1945. The second chapter describes the history of education in the village from the beginning until 1914. The third chapter describes the development of the school in between the years 1918-1938. The fourth chapter deals with local school in between the years 1939-1967. The last fifth chapter describes the school in between the years 1968-1992.